Memo toelichting voorgenomen besluit op de bestemming van het financieel jaarresultaat 2019 VRZHZ

Inleiding

Op dit moment is er volop beweging als gevolg van de corona-crisis. Daarnaast volgen ook reguliere opgaven zoals de komst van de Omgevingswet en de introductie van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren, elkaar in fors tempo op. Zoals u in de jaarstukken 2019 kunt zien, heeft de VRZHZ in 2019 naast het uitvoeren van de reguliere werkzaamheden op het vlak van crisisbeheersing en brandweerzorg belangrijke stappen gezet in haar groei naar een organisatie die gesteld staat voor deze opgaven. Een intensief jaar, maar zeker een jaar waarop de VRZHZ met trots op terugkijkt! Op deze plaats verwijzen we naar de bijgevoegde infographics, waarin we een aantal van onze belangrijkste prestaties in 2019 visueel hebben weergegeven en naar de jaarstukken waarin een uitgebreide (financiële) jaarverantwoording is uiteengezet. In dit memo:

1) geven we een samenvatting van onze belangrijkste prestaties in 2019;
2) schetsen we de financiële effecten van de uittreding van Vijfheerenlanden op 2019;
3) geven we een toelichting op het financieel jaarresultaat 2019;
4) beschrijven we de voorgenomen bestemming van het financieel jaarresultaat 2019.

Terugblik

In 2019 heeft de VRZHZ als partner van de gemeenten zich onder meer ingezet op het vlak van brandweerzorg, crisisbeheersing en evenementenveiligheid. Organisatorisch zijn er belangrijke stappen gezet door het nieuwe dekkingsplan uit te rollen en te optimaliseren en is de organisatie verder voorbereid op de komst van de Omgevingswet. Tegelijkertijd constateren we dat we, als gevolg van de reorganisatie in 2018 en de moeizame werving van specialistisch personeel, een aantal ontwikkelopgaves nog niet volledig hebben uitgevoerd. Bijvoorbeeld: de integrale advisering samen met de andere regionale uitvoeringsdiensten is nog niet volledig vormgegeven en de herziening van onze (brandweer)specialismen blijkt complexer dan gedacht. Hierdoor lopen deze ontwikkelopgaven door in 2020.

Het dagelijkse werk stond tijdens deze meer bijzondere trajecten niet stil. We waren actief tijdens 9 GRIP-incidenten, die zeer divers van aard waren: variërend van de landelijke KPN-storing tot de boerenprotesten. Verder rukten onze brandweermensen uit voor meer dan 3.000 inzetten. Om al deze inzetten veilig en goed uit te kunnen voeren hebben wij flink ingezet op de vakbekwaamheid van onze mensen en alle betrokken partners door diverse leergangen te organiseren. Ook zijn een groot aantal kleine en grote oefeningen, waaronder ook bestuurlijke en multi-disciplinaire oefeningen, opgezet.

De voorkeur gaat natuurlijk altijd uit naar het voorkomen van incidenten boven het bestrijden ervan, waaraan dan ook in 2019 weer volop aandacht is geschonken. Naast onder andere de controles en adviezen op het vlak van brandveiligheid hebben we ook geïnvesteerd in

(brand)veiligheids-bewustzijn door gastlessen op scholen te verzorgen, voorlichting en versteviging van de banden met onze partners. Kortom: een productief jaar, waarin de VRZHZ uitvoering heeft gegeven aan haar dagelijkse taken, maar ook stappen heeft gemaakt om gesteld te staan voor de uitdagingen in de nabije toekomst.

De financiële effecten van de uittreding van Vijfheerenlanden op 2019

Per 1-1-2019 is de gemeente Vijfheerenlanden gevormd. De voormalige gemeenten Leerdam en Zederik zijn ontvlochten uit de VRZHZ en de nieuw gevormde gemeente Vijfheerenlanden is bij wet per 2019 onderdeel geworden van de Veiligheidsregio Utrecht. Als gevolg van het wegvallen van de gemeentelijke bijdragen en de (directe) kosten van Leerdam en Zederik kent de VRZHZ vanaf boekjaar 2019 een structureel jaarlijks tekort van € 1,5 mln. Daartegenover is vanuit de arbitrage een transitievergoeding van € 5,1 mln beschikbaar gesteld (in plaats van de door de VRZHZ becijferde benodigde € 7,8 mln) ter overbrugging van de periode die nodig is om het kostenniveau van de VRZHZ aan te passen aan de nieuwe situatie. Tegelijkertijd met de ontvangst van de transitievergoeding heeft de VRZHZ ook het aandeel van Leerdam en Zederik (€ 0,3 mln) in de bestemmingsreserves uitgekeerd aan Vijfheerenlanden. De VRZHZ zal de komende periode gebruiken om te groeien naar een dekkende begroting en een aanpak hiervoor is inmiddels in ontwikkeling.

Financieel resultaat

Door de weggevallen inkomsten van Leerdam en Zederik is vanaf 2019 een structureel jaarlijks financieel tekort van € 1,5 mln voorzien. De langzame invulling van vrijgespeelde formatie enerzijds (wat een financiële meevaller tot gevolg heeft) en enkele financiële tegenvallers anderzijds hebben samen met andere voor- en nadelen geleid tot een nadelig operationeel jaarresultaat van € 1,4 mln. Dit operationeel jaarresultaat is exclusief de ontvangst van de transitievergoeding van € 5,1 mln. Als we de ontvangen transitievergoeding van € 5,1 mln hierbij optellen komen we uit op een bruto jaarresultaat uit op € 3,8 mln positief [1]. Hiervan is € 0,1 mln een bezuinigingscomponent die als gevolg van de afspraken in het meerjarenperspectief 2016-2020 (MJP) terug gaat naar de gemeenten en € 3,7 mln het restant van de transitievergoeding. Hieronder ziet u de opbouw van het jaarresultaat 2019.

Tabel 1: opbouw jaarresultaat 2019 * € mln

		V/N	Toelichting
Operationeel Jaarresultaat	- € 1,4	N	Zonder ontvangst transitievergoeding
Ontvangen Transitievergoeding	+ € 5,1		Wordt bij operationeel jaarresultaat opgeteld
Bruto Jaarresultaat	**+ € 3,8**	**V**	€ 3,7 mln = restant transitievergoeding € 0,1 mln = MJP bezuiniging (gaat terug)

Het bestuur van de VRZHZ heeft op 11 december 2019 bij de vaststelling van de tweede bestuursrapportage 2019 VRZHZ besloten dat de Veiligheidsregio tot 2024 de zogenoemde *nullijn* hanteert [2]. Hiermee is besloten dat de transitievergoeding de nadelige jaarresultaten als gevolg van de ontvlechting van Vijfheerenlanden de komende jaren dekt, waarmee de VRZHZ tot 2024 op een financieel resultaat van € 0,- uit kan komen. In de tussentijd past de VRZHZ haar kostenniveau aan en in 2024 heeft de VRZHZ een volledig dekkende begroting. Voor de aanpassing van het

[1] Vanwege afrondingen kunnen er kleine verschillen ontstaan. In de jaarstukken 2019 ziet u de precieze bedragen.
[2] Niet te verwarren met (het tijdelijk stopzetten van) een jaarlijkse indexering ter dekking van de inflatie. Daarnaast vallen exogene ontwikkelingen buiten de vastgestelde *nullijn*.

kostenniveau is een aanpak in ontwikkeling. De VRZHZ heeft hierbij besloten dat dit niet ten koste gaat van het kwaliteitsniveau.

Voorgenomen resultaatsbestemming 2019

Conform de bestuurlijke afspraken uit het MJP blijft de MJP-bezuiniging (€ 0,1 mln) buiten de afgesproken *nullijn* en wordt deze via het jaarresultaat 2019 uitgekeerd aan de gemeenten. De formele afhandeling van het VRZHZ-besluit om (het restant van) de transitievergoeding op de balans te plaatsen en met behulp van deze tot 2024 de *nullijn* te hanteren vindt plaats met de bestemming van het jaarresultaat 2019. Dit houdt in dat na zienswijzeprocedure het besluit formeel door het Algemeen Bestuur VRZHZ (AB) bekrachtigd kan worden en (het restant van) de transitievergoeding in de vorm van een bestemmingsreserve op onze balans geplaatst kan worden. Met behulp van de transitievergoeding, de bezuinigingsplannen en enkele onderzoeksrichtingen die aanvullende potentie bieden, zoals de huisvestingsvraagstukken op het vlak van kazernes, verwachten we voor 2024 het structureel tekort op te lossen. Hiermee keert de VRZHZ de afgesproken middelen in het kader van het MJP uit, lost de VRZHZ het financieel tekort als gevolg van de uittreding van Vijfheerenlanden zelf op én voert zij een financieel stabiele, bestendige en gezonde lijn.

Op basis van het bovenstaande heeft het AB op 16 april 2020 het voorgenomen besluit genomen om:

a) uit het jaarresultaat 2019 het MJP-aandeel (groot € 115.000,-) uit te keren aan de gemeenten;
b) uit het jaarresultaat 2019 het restant van de ontvangen transitievergoeding Vijfheerenlanden (groot € 3.696.618,-) bij de Veiligheidsregio op de balans te plaatsen in de vorm van een bestemmingsreserve;

Middels de zienswijzeprocedure kan uw gemeenteraad haar zienswijze op deze voorgenomen resultaatbestemming formuleren en uiterlijk 17 juni 2020 aan de Veiligheidsregio kenbaar maken. Het bestuur van de VRZHZ zal de zienswijze van uw gemeenteraad betrekken bij haar besluit over de resultaatbestemming.

Financieel perspectief

De VRZHZ lost met dit voorstel de huidige opgaves tot 2024, inclusief de frictie-opgave als gevolg van het uittreden van Vijfheerenlanden, zelf op. Hierbij realiseren we ons dat er ontwikkelingen op de VRZHZ afkomen alsook dat onze gemeenten op veel andere terreinen voor grote (financiële) opgaven staan. Zoals u van ons gewend bent zal de VRZHZ voorzichtig omgaan met de middelen en vallen niet-benodigde delen uit onze bestemmingsreserves (via onze algemene reserve) vrij ten gunste van de gemeenten. Een continue zoektocht naar efficiënte en realistische aanwending van schaarse middelen blijft dan ook hoog op onze prioriteitenlijst staan.